

PASTORALĂ
LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI, 2019

† **IOAN CASIAN**

din mila lui Dumnezeu

Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei

*Iubitului cler și dreptslăvitorilor creștini,
pace și bucurie de la Hristos Domnul,
iar de la noi, arhierească binecuvântare!*

*„Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui,
și căzând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând visteriile lor,
I-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă” (Matei 2, 11)*

**Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,**

Praznicul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos ne prilejuiește o întâlnire, și nu una oarecare. Este întâlnirea cu Cel ce a făcut toate, cu Cel pe care primii oameni – Adam și Eva – L-au văzut și L-au auzit în Rai, pe Cuvântul lui Dumnezeu. Acest eveniment ni-L descoperă ca pe Unul dintre noi pe Cel de Care omul se îndepărtase prin păcat.

De ce a fost nevoie de întruparea Fiului lui Dumnezeu?

*„Cuvântul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru comun și de oameni iubitor, - spune Sf. Atanasie cel Mare - **Își ia trup și viețuiește ca un om între oameni și atrage simțurile tuturor oamenilor, pentru ca cei ce cugetau că Dumnezeu este în cele trupești să cunoască adevărul din faptele ce le lucrează Domnul prin trup și prin El să cugete la Tatăl.**”¹*

În urma căderii din ascultarea lui Dumnezeu, omul își întoarce puterile sale și mai ales cele ale cunoașterii spre *seculum*, spre cele exterioare și materiale. Întreaga viață a omului de după acest moment devine o luptă de recâștigare a cunoașterii autentice a lui Dumnezeu, a propriei persoane și a realității din jurul său, dar care îi scapă mereu. Mărturie stă întreaga tradiție a Vechiului și Noului Testament. Proorocul David spune: *„Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele” (Ps. 50, 11)* iar Sf. Ap. Pavel rostește: *„Dar văd în mădularele mele o altă lege, luptându-se împotriva legii minții mele, și făcându-mă rob legii păcatului, care este în mădularele mele” (Romani 7, 23)*. Firea omului și capacitățile sale de cunoaștere și alegere sunt slăbite și întunecate, acest lucru devenind evident în rezultatele alegerilor pe care omul le face și care îl duc la suferință. Minte și cugetarea sunt înclinate mai mult spre materialitate și superficialitate decât spre cunoașterea adevărată a Creatorului și a rațiunilor autentice pe care Acesta le-a așezat în fiecare creatură și care îi definesc un fel de a fi adevărat și limpede. Omul se îndepărtează de dialogul simplu și sigur împărtășit cu Dumnezeu, izvor al cunoașterii autentice.

De ce a fost necesară întruparea Fiului lui Dumnezeu și nu a altei Persoane a Sfintei Treimi pentru realizarea planului lui Dumnezeu?

---

¹ Sf. Atanasie cel Mare. *Cuvântul împotriva elinilor. Tratat despre Întruparea Cuvântului. Trei cuvinte împotriva arienilor*. Ed. EIBMO: București 2010 (traducere, studiu introductiv și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae) p 161

„Pricina aceasta – spune Sf. Atanasie cel Mare - a fost că nu era cu puțință altuia să prefacă stricăciosul în nestricăcios decât numai Mântuitorul, Care a făcut și la început toate din cele ce nu sunt. De asemenea, că nu era cu puțință altuia să rezidească în om chipul lui Dumnezeu, decât Chipul Tatălui. Și nu era cu puțință altuia să facă, prin înviere, pe muritor nemuritor, decât Celui ce era însăși Viața, adică Domnul nostru Iisus Hristos. Și nu putea învăța despre Tatăl și surpa credința în idoli decât Cărmuitorul care a orânduit toate și e singur Fiul Unul-Născut și adevărat al Tatălui.”²

Prin întruparea Fiului Său, Dumnezeu oferă mai multe daruri care să remedieze starea de stricăciune a omului atins de păcat: (1) eliminarea stricăciunii ce se instaurase în natura umană, care devenise pentru om o *a doua natură* și de care acesta nu se putea elibera prin forțele proprii; (2) restaurarea în om a *chipului lui Dumnezeu* care constituie coloana vertebrală a identității lui origine de creatură a lui Dumnezeu; (3) Cel care a dat viață la început lumii și omului la prima creație era singurul care putea restabili viața cea adevărată prin această a doua creație. El care înviase din morți a treia zi era singurul care putea face aceasta din interiorul firii omenești; (4) Cel care sădise rațiunile tuturor lucrurilor și omului și deci premisele cunoașterii autentice a lui Dumnezeu, a sinelui propriu uman și a lumii, El, Fiul lui Dumnezeu, era singurul îndreptățit să le redescopere omului în autenticitatea și integralitatea lor.

Redescoperirea darului generozității autentice care era rezultatul unei sănătăți interioare restabilite nu putea fi făcută decât prin lucrarea Celui care ctitorise totul, aducând de la neființă la ființă toate, și care era Cuvântul și Fiului lui Dumnezeu și Arhitectul a toate.

Așa cum vedem din textul evanghelic, întâlnirea celor trei magi cu Dumnezeu, provoacă o revărsare a inimii lor, manifestată prin generozitatea darurilor și prin respectul cuviincios pe care îl manifestă când îl întâlnesc pe Pruncul Iisus la ieslea Betleemului. Darurile oferite de magi devin expresia bucuriei întâlnirii cu Dumnezeu și confirmarea semnelor cerești.

Cele trei daruri de – *aur, tămâie și smirnă* - oferite de magi, pe lângă însemnătatea lor materială, au și una spirituală, potrivit Sf. Grigorie cel Mare: „*Trebuie înțeles ceva mai mult despre aur, tămâie și smirnă. Solomon mărturisește că aurul simbolizează înțelepciunea atunci când spune, ‘comori de preț se găsesc în casa celui înțelept’ (Prov. 21, 20). Psalmistul aduce mărturie acelei tămâii pe care rugăciunea o oferă lui Dumnezeu atunci când spune: ‘Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta’ (Ps. 140, 2). Smirna arată nevoița trupurilor noastre, despre care Sfânta Biserică vorbește prin lucrătorii ei care se străduiesc până la moarte în numele lui Dumnezeu, ‘Și smirnă mi-a picat din mâini’ (Cânt. Cânt. 5, 5). Și așa îi oferim aur Împăratului Nou-născut dacă strălucim în ochii Lui cu strălucirea înțelepciunii de sus. De asemenea, îi oferim tămâie dacă aprindem pe altarul inimilor noastre gândurile minții noastre omenești prin căutarea sfântă a rugăciunii de către noi, astfel încât să răspândim înaintea lui Dumnezeu un miros dulce prin dorința noastră cerească. Și noi îi oferim smirnă dacă murim patimilor trupurilor noastre prin lepădarea de sine a noastră.*”³

Sf. Grigorie ne arată aici că cele trei daruri - aurul, tămâia și smirna - sunt expresii ale generozității dar în același timp semnifică mult mai mult; ele reprezintă realitatea nouă a transformării profunde care se întâmplă în omul restaurat și reînnoit după experiența întâlnirii cu Dumnezeu și după experimentarea purtării de grijă și îndrumării Lui către această întâlnire. Omul, după Sf. Grigorie,

---

² Idem p 169 – 170

³ Sf. Grigorie cel mare. *Patruzeci de omilii (Omilia 8)* în Manlio Simonetti (ed). *Ancient Christian Commentary on Scripture (I a / Matthew 1 - 13)*. Ed. InterVarsity Press: Downers Grove, Illinois (USA), p 28 Coll. 2.

este restaurat în deplinătatea puterilor lui în această întâlnire cu Dumnezeu. Prima putere restaurată, semnificată de aur, este *înțelepciunea* care îl percepe pe Dumnezeu și lucrarea Lui în toate așa cum este. Omul își redobândește raționalitatea firească sădită de Creator în el și în fiecare lucru la creație. O a doua putere restaurată, semnificată prin tămâie, este cea a *rugăciunii* care dă omului aripi. Omul îl cunoaște pe Dumnezeu prin rugăciune. Rugăciunea îl înaripează pe om și îl așează pe drumul urcușului către izvorul vieții. Și în cele din urmă, a treia putere restaurată, semnificată prin smirnă, o reprezintă *fapta*, efortul ascetic de despățimire, de curățire sau supunere a patimilor care rup armonia unitară a întregului firii umane. În felul acesta persoana umană în întregime a puterilor ei interioare și exterioare se dăruiește lui Dumnezeu. Mai întâi, înțelepciunea umană începe să fie inundată de lumina necreată și de harul Duhului Sfânt. Pe altarul inimilor noastre, prin rugăciune, oferim lui Dumnezeu gândurile noastre ca dar de jertfă și de curăție pentru a putea primi preaplinul vieții dumnezeiești. Și în cele din urmă, ne avântăm la faptă, adică la nevoia ascetică a luptei împotriva sinelui propriu prin virtuți pentru a lăsa prin ele loc lui Dumnezeu.

Înțeles în această perspectivă, simțământul generozității pe care îl vedem la cei trei magi nu este altceva decât mișcarea spontană pe care Dumnezeu a așezat-o în firea profundă a omului și care este reflectarea imanentă a mișcării de generozitatea și dăruire a Persoanelor Sfintei Treimi care înseamnă dragoste.

„Aducând jertfa virtuților, sau a deschiderii noastre în Biserică, spre Dumnezeu cel înfinit, - spune Părintele Dumitru Stăniloae - ..., realizăm prin aceasta în concret unitatea de corp extins a lui Hristos în care se mișcă iubirea nesfârșită a Persoanelor Sfintei Treimi, unitate căreia Cuvântul i-a pus începutul prin întrupare. Virtuțile sunt formele și gradele deschiderii noastre fără sfârșit spre Tatăl și spre semenii noștri prin iubire, în Hristos, întrucât în Hristos s-a făcut și rămâne veșnic această deschidere.”⁴

Prin lucrarea virtuților omul deschis către Creator devine templu sau Biserică în care locuiește Dumnezeu și harul Său mântuitor. Umanitatea devine, prin virtuți, un trup extins al lui Hristos în comuniune cu Sfânta Treime. Omul îi oferă lui Dumnezeu toate darurile sale exterioare și interioare, dăruindu-se el însuși în totalitate. Cea mai mare virtute însă este dăruirea de sine prin care omul întrupează și exprimă vocația sa cea mai autentică și intimă, adică dragostea umană, expresie a celei treimice. Aceasta înseamnă a fi Biserică a Dumnezeului Celui adevărat. Aceasta înseamnă a fi după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Aceasta aduce totul la unitate, atât din punct de vedere personal, cât și comunitar. Aceasta exprimă cel mai bine taina unității și iubirii divine în umanitatea îmbisericită, îndreptată spre noua frământătură, caracterizată de comuniunea cu Dumnezeu.

„Acum Dumnezeu este cu noi toți - spune arhimandritul Vasile Vasilachi - împărtășind cu fiecare viața Sa, adevărul și harul Său pentru fericirea noastră veșnică! Ești tu cu Dumnezeu? Ești, în această perioadă de Crăciun, un nou Betleem care să-l primești în inima ta pe Iisus Hristos? Cu El este posibil să creăm un om nou, o nouă familie, o societate nouă și o nouă eră! Acesta va fi cel mai bun dar, Primul, pentru fiecare dintre noi, având în inimile noastre pe Iisus Hristos pentru veșnicie. Crăciun fericit!”⁵

---

⁴ *Teologia Dogmatică Ortodoxă*. (vol 2) Ed. EIBMBOR, București 2003, p 231

⁵ *Nașterea lui Iisus Hristos*, p 63 - 64 în *Măreția lui Dumnezeu*. Colecția teologică ‘Cuvântul vieții’: New York, 1991 (în engleză)

Dragi creștini,

Anul 2019, consacrat Patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu, reprezentanților de seamă ai satului românesc – preoți, învățători și primari gospodari -, precum și traducătorilor de cărți bisericești, ne aduce aminte de exemplul magilor. Toți cei menționați mai sus și mulți alții și-au pus în slujba lui Dumnezeu și semenilor darurile lor personale, contribuind prin ele, pe măsura harului lui Dumnezeu dăruit lor, la lucrarea Bisericii și comunităților cărora le-au slujit. În timpuri mai bune sau de restriște au știut să împartă această bucurie a darului recunoștinței către Dumnezeu și către aproapele.

Am contemplat în acest an frumusețea, limpezimea și bogăția generoasă a culturii simple dar nobile a țaranului român care a știut să transfigureze cotidianul vieții sale, adică satul românesc, într-o grădină a raiului, avându-l pe Hristos, pomul vieții, prin Biserică, prezent în mijlocul lui. Prin participarea, duminică de duminică la sfintele slujbe, țaranul român și-a călăuzit simțurile prin Biserică către Dumnezeu, știind că aceasta este cea mai firească și normală cale de a se întoarce în duhul raiului, adică la înțelegerea rațiunilor dumnezeiești care stau la baza fiecărei creaturi sau lucru făcut de Dumnezeu și prin aceasta să ajungă să trăiască prezența lui Dumnezeu limpede, simplu și așezat.

Să urmărim și noi exemplul acestor predecesori ai noștri – magi, preoți, învățători, primari gospodari, traducători ș.a. -, și să punem darurile noastre în slujba lui Dumnezeu, Bisericii și aproapelui pentru a reclădi o lume după frumusețea, bunătatea și adevărul gândit din veșnicie de Dumnezeu.

Cu ocazia sărbătorilor Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei vă doresc cele mai alese gânduri de binecuvântare, sănătate și spor în cele duhovnicești întru Domnul Iisus Hristos.

La Mulți Ani!

Al vostru frate întru rugăciune către Hristos Domnul,
Cel născut în ieslea Betleemului,
† **IOAN CASIAN**

Saint-Hubert/Montreal, Praznicul Nașterii Domnului, 2019